

VOOROUDEERREEKS, BEKNOPT CURRICULUM of FAMILIESCHETS VAN 100 NOEMENSWAARDIGE PERSONEN UIT DE GERAARDS- BERGSE BURGERSMAATSCHAPPIJ (ca.1800 – ca.1920)* (Afl.5)

BENOIT VAN TRIMPONT(1867-1943) en AUGUST VAN TRIMPONT (1827-1920)

JULES VAN TRIMPONT (1869-1903), Leopold VAN TRIMPONT (1872-1934)

en KAREL-LODEWIJK VAN TRIMPONT (1830-1916)

(deel 2)

door MARC VAN TRIMPONT

8. Pieter van Trimpont (ook: Vantrimpont)

Pieter is geboren in Everbeek op 16 oktober 1673.

Pieters geboortjaar valt vlak midden de zogeheten ongelukseeuw. Hij was pas 15 jaar toen de negenjarige oorlog (1688-1697) uitbrak; deze ging gepaard met veel ellende teweegebracht door de Franse troepen en door de opgelegde contributies welke door elk dorp moesten worden afgedragen aan de bezettingsmacht. Tot overmaat van ramp mislukte de graanoogst van 1692 waardoor de levensduurte pijlsnel de hoogte inschoot. Verlies niet uit het oog, beste lezer dat de aardappel nog niet tot het normale voedselpakket behoorde... Het zal wel niet zonder reden zijn dat het jaar 1694 in de geschiedenis gebrandmerkt staat als het ongeluksjaar van de 17de eeuw: de bevolking had af te rekenen met plunderende en losbandige soldaten, grote armoede, hongersnood, besmettelijke ziekten,... En dan is nog niets gezegd over de "normale" schade die voorbijtrekkende legers aanrichtten²¹. Ook de latere generaties zullen worden geconfronteerd met oorlogsomstandigheden en met alle gevolgen ervan.

Op 10 juni 1695 huwde Pieter in Zarlardinghe met Maria Bouttens (Bautsoens), dochter van Antoon (verwant met de Baetsoens van Overboelare) en Maria Pieteraerents. Zij woonden op een bescheiden doch fraaie "doening" op en met ruim 1 ha grond gelegen op *De Strepe*²². Het echtpaar werd zwaar beproefd door de dood op 39-jarige leeftijd van

---

* N.v.d.r. Deze aflevering maakt deel uit van een lange serie die het resultaat is van langdurig en intensief opzoekingswerk. Eens alle afleveringen gepubliceerd, zullen zowat 100 "noemenswaardigen" ten tonele zijn gevoerd, mensen die om een of andere reden niet ongemerkt bleven in de toenmalige Geraardsbergse leefgemeenschap. Van sommigen werd eerder al een stamreeks gepubliceerd maar de meeste van bedoelde reeksen werden dan door ondergetekende bewerkt, d.w.z. ofwel aangevuld of vervolledigd waar mogelijk, ofwel gecorrigeerd waar nodig. Soms wordt het echter meer dan gewoon een voorouderreeks maar een heuse, zij het beknopte, familiegeschiedenis wat het geval is met deze aflevering.

²¹ Zie desgewenst: Marc VAN TRIMPONT, *Oorlogsmolest te Everbeek (16de-18de eeuw)*, in Triverius, 1995, jg.XXV,1,p.30-37. (Triverius is het tijdschrift van het Triveriusgenootschap, de heemkundige kring van de regio Brakel-Horebeke-Lierde.

²² *De Strepe* was een smalle strook grondgebied, zowat 50 tot 100 meter breed, langs weerszijden van de Rekestraat richting Brouwierstraat welke als het ware "onteigend" was van Zarlardinghe (dorp toebehorend aan de baron van Ingelmunster) en aangehecht aan Goeferdinge (dorp toebehorend aan de baron van Boelare). Door de *Strepe* werd Zarlardinghe op een bepaalde plaats eigenlijk middendoor gesneden. Langs dit corridor kon de baron van Boelare naar de vierschaar van Parike gaan zonder zijn grondgebied te moeten verlaten... *De Strepe* werd in kaart gebracht in 1654 door de bekende landmeter Philips de Deyn (zie desgewenst M. VAN TRIMPONT, *Van den mœulen te Comere totter oecken ter Lovieren (in Vloesberg) en van de Duytspoorte tot der lindeken te Wilderode (in Parike)*, in De Heemschutter, 1998, 162, p.30).

hun oudste zoon. Pieter en Joanna hadden ten minste zes kinderen, allen geboren in Goferdinge/Overboelare²³:

- Jan van Trienpondt, ° 10 april 1696, die volgt onder 9.
- Jozef Trienpondt, ° 2 december 1697. Is waarschijnlijk vroegtijdig gestorven.
- Joost Trienpont, ° 14 januari 1703. Had ten minste vier kinderen: Jozef, Jan, Antoon en Pieter.
- Arnolda (Aurinne, Laurijne) Trienpondt, ° 27 februari 1706. Huwde met Hendrik Berghmans met wie ze ten minste twee kinderen had.
- Adriana van Trimpont, ° omstreeks 1708.
- Maria van Trimpont: huwde met Pieter vander Cassijne met wie ze ten minste twee kinderen kreeg.

De lezer hoeft geen aandacht te schenken aan de fantasierijke schrijfwijze van de familienaam want meestal kwam nadien alles toch weer in de goede plooi. Vòòr de Franse revolutie en zelfs nog even erna werd daaraan nu eenmaal weinig aandacht geschonken; men schreef een naam op zijn eigen gehoor af...

9. Jan van Trienpondt (meestal: van Trimpont)

Joannes of Jan is in Goferdinge (Overboelare) geboren op 10 april 1696. In 1720 huwt hij in Zarlardinge met de vier jaar oudere Elisabeth Basselier (Batselier) uit Nederbrakel, dochter van Gaspar en Margriet van Wijmers.

Op 29 september 1735 sterft Jan nog geen 40 jaar oud, vermoedelijk na een slepende ziekte. Hij laat zijn weduwe achter met vijf wezen van wie de oudste 14 en de jongste pas 2 jaar oud is. Zij werd geconfronteerd met problemen van financiële aard, maar zij is niet hertrouwd. Zij stierf in Zarlardinge op 22 juli 1768.

Dit onfortuinlijke echtpaar kreeg zes kinderen:

- Frans van Trienpondt, ° Goferdinge/Overboelare, 17 september 1721.
- Joannes of Jan (van) Trimpont, volgt onder 10.
- Jacobus van Trimpont, ° Zarlardinge, 29 oktober 1725. Gehuwd met Joanna de Bodt.
- Jozef Trimpont, ° Zarlardinge, 4 februari 1728.
- Joanna Catharine van Trimpont, ° Zarlardinge 25 augustus 1730 en overleden voor 25 september 1735.
- Isabella Trimpont, ° Zarlardinge, 20 september 1733. Gehuwd met Jean Baptiste Cosijns.

10. Jan (van) Trimpon(d)t

Joannes of Jan werd geboren in Zarlardinge op 14 november 1723. Hij werd kleermaker van beroep, een lonend ambacht. Op 3 mei 1752 huwt hij met Joanna de Knibber (Cnibber), dochter van Joost de Cnibber, koster van Sint-Antelinks, en van Josina Magerman. Het gaat het jonge echtpaar voor de wind, en Jans kleermakerszaak boert zo goed dat hij het nuttig acht op 5 februari 1775 buitenpoorter van Geraardsbergen te worden en daarvoor elk jaar de niet onbelangrijke heffing te betalen. Het buitenpoorterschap leverde heel wat voordelen op voor welgestelde mensen en alleszins ook voor handelslieden en kooplui. Om buitenpoorter van Geraardsbergen te worden diende men normaliter over een erfelijk goed te beschikken binnen de stadsmuren, maar bij onstentenis kon hieraan

---

²³ Goferdinge was een annex van de parochie Overboelare.

worden verholpen via een borgstelling door zogeheten "domicilianten". Misschien deed Jan een beroep op een of meer van hen; notoire domicilianten waren Philips vander Haegen en Frans vanden Neucker, en het waren precies deze heren, beiden schepen van Geraardsbergen, die het buitenpoorterschap voor Jan in ontvangst namen²⁴. Uit dit alles blijkt dat Jan goed op weg was op het pad van de voorspoed. Maar het ging hem te goed voor de wind, te goed om te blijven duren want opnieuw sloeg het noodlot toe en de geschiedenis herhaalde zich : Jan werd zwaar ziek en zijn ziekte moet lang hebben geduurd want opnieuw rezen er materiële problemen. En de tragedie voltrok zich want op 13 januari 1779 stierf Jan. Hij liet een weduwe na met zes in leven gebleven kinderen (op twaalf!) van wie het jongste nog geen zeven was; een van de andere kinderen was een zwakzinnige jongen. Deze kranige vrouw is niet hertrouwd, en zij stierf in 1797 bij haar jongste zoon die in Zarlardinghe woonde.

De zes in leven gebleven kinderen, allen geboren in Zarlardinghe, zijn:

- Marie Livina van Trimpont, ° 28 september 1756. Gehuwd met Joannes vanden Berge.
- Frans van Trimpont, ° 15 februari 1761. Zwakzinnig.
- Marie Therese van Trimpont, ° 7 februari 1763.
- Jan Albert van Trimpont, ° 28 februari 1767: volgt onder 11.
- Catharina van Trimpont, ° 22 april 1769.
- Gregorius van Trimpont, ° 23 september 1772. Gehuwd met Maria Catharina vande Pontseele.

Dit echtpaar leefde in de z.g. scharniereeuw (1750-1850) tijdens dewelke de overgang plaats vond van een zuiver agrarische naar een proto-industriële en vervolgens beginnend-industriële maatschappij. Bovendien vond een bijzonder belangrijke gebeurtenis plaats die tot en met vandaag ons dagelijks leven bepaalt. Ik bedoel de z.g. tweede landbouwrevolutie gekenmerkt door de veralgemeende aardappelteelt²⁵ omstreeks 1750. Deze revolutionaire groente zal het sociaal-economisch levenspatroon hier grondig wijzigen: op een en dezelfde oppervlakte bekwam men inderdaad dubbel zoveel opbrengst als met graangewassen, wat tijd vrijmaakte voor spinnen en weven. Bovendien bevatten aardappelen veel vitamine C wat de mensen meer weerstand geeft tegenover bepaalde ziekten zodat sommige epidemieën verdwenen, als vanzelf...

11. Jan Albert van Trimpont

Jan Albert (Joannes Albertus) is geboren in Zarlardinghe op 28 februari 1767. Hij wordt kleermaker, als zijn vader. Hij heeft ook een goede schoolse opleiding te oordelen aan zijn mooi en vlot handschrift. Zijn volwassenheid valt samen met het einde van het tijdperk waar alleen natuurlijke krachtbronnen zoals water, wind, e.d. volstonden. De eerste industriële revolutie staat voor de deur. Nog op een ander vlak staat een nieuw tijdperk in het verschiet, meer bepaald het einde van het ancien régime met de omverwerping van de heerschappij van de adel, de scheiding van Kerk en Staat, en ophefmakende hervormingen in nagenoeg alle geledingen van de samenleving.

Na een, ingevolge overlijden, kortstondig eerste huwelijk dat kinderloos bleef, hertrouwt hij op 19 messidor VI (=7 juli 1798) met Maria Petronella Connoir uit Nederboelare. Zij is de dochter van de uit Auvergne afkomstige Pieter Connoir en van Anna Neckebroeck uit Sint-Lievens-Esse.

---

²⁴ RAR, OGA Geraardsbergen, Buitenpoortersboek van Geraardsbergen, p.275: Sarlardinghe (zie hiernaast).

²⁵ De aardappel kwam ons land binnen via West-Vlaanderen en dit omstreeks 1670/1690. De Fransman Parmentier (°1737) leerde dat knolgewas kennen bij de Gentse familie De Vigne, maar hem komt de verdienste toe deze knol culinair te hebben opgewaardeerd.

Het gezin woonde op de Reep en telde negen kinderen, allen geboren in Nederboelare:

- Guillaume (van) Trimpont, ° 17 prairial VII (5 juni 1799): volgt onder nummer 12.
- Pieter van Trimpont, ° 11 pluviôse IX (31 januari 1801). Vroegtijdig gestorven
- Bernardine van Trimpont, ° 12 brumaire XII (4 november 1803). Was reeds overleden in 1836.
- Sofie Tienpont (van Trimpont), ° 22 april 1806.
- Charles Louis van Trimpont, ° 7 februari 1808.
- Pieter of Pierre van Trimpont, ° 16 mei 1810. Gehuwd met Amelie Catherine Posschelle (van het Hof Poschelle) uit Nederboelare. Hij had een bloeiende kleermakerszaak in de Nieuwstraat, in die tijd DE handelsstraat van Geraardsbergen en bezat huizen in de Duiwenstraat. Hij zetelde van 1866 tot 1887 als werkgever in de Geraardsbergse Werkrechtvaardersraad²⁶.
- Blanche of Blondine (van) Trimpont, ° 2 mei 1813. Ongehuwd.
- Adrien van Trimpont, ° 15 februari 1816. Gehuwd in 1841 met Maria Anna Jemens uit Michelbeke. Overleden in 1842 zonder nageslacht.
- Rosalie van Trimpont, ° 31 januari 1820. Ongehuwd.

12. Guillaume (van) Trimpont (eenmaal ook: Triempont)

Guillaume (ook: Willem) is geboren in Nederboelare op 17 prairial VII (5 juni 1799). In 1826 ging hij zich in Geraardsbergen vestigen na zijn huwelijk met Albertina Premereur (Hanskens); zij woonde in bij haar broer Constantin die een renderende slagerij had in de

Nieuwstraat nr.182 (nummering van toen) in Geraardsbergen. Albertina was enkele jaren ouder dan Guillaume, en zij is de natuurlijke dochter van Suzanna Premereur en van Lieven Hanskens, beiden uit Deftinge; zij werd bij het regulariserend huwelijk van haar ouders, door haar vader erkend en zij is geboren te Deftinge op 5 januari 1792. Het jonge paar startte een kleermakerszaak in de Nieuwstraat nr.177. Na verloop van enkele jaren werd Guillaume "*fabricant de piloux*"²⁷ en fabrikant van blauwe tijk. Anno 1851 staat hij in het "*Annuaire du Commerce et de l'Industrie*" vermeld onder de "*fabricants de coton et de laine*"; in de volgende uitgaven, namelijk in 1862 en 1873, staat hij vermeld als "*fabricant de tissus de coton*". In 1857 verhuisde het gezin naar de Wijngaardstraat nr.11 (vandaag nr.16-18) waar Guillaume via openbare verkoping van de nalatenschap van Francies Bijl²⁸, het herengoed kocht dat omstreeks 1830 nog toebehoorde aan C.F. van Crombrughe respectievelijk aan zijn

²⁶ Zie desgewenst: M. VAN TRIMPONT, Het gerecht in het kanton Geraardsbergen tijdens de burgermaatschappij (ca.1795-ca.1920), deel 3, in "De Heemschutter", 1999, nr.165.

²⁷ *Pilou* is een pluizige katoenstof.

²⁸ Francies Bijl overleed in 1853. Hij was de zoon van Jacques Bijl en Thérèse Druwé en de achterkleinzoon van Pieter Bijl (°1668) x Elisabeth Claus. Laatstgenoemden zijn ook de oud-grootouders van ondergetekende

broer, kannunik Constant van Crombrugge²⁹, en dat in de notariële akte van notaris Pieter vander Linden uit Idegem, het voorwerp uitmaakt van en omschreven staat als:

"Eersten koop: een woonhuis met koetspoort genaemd HET GROOT HUIS met stal, cour en hof, groot in bebouwd en onbebouwd grond zeven aren zes en negentig centiaren gestaen in de wijngaerdstraet palende aen de straet, aen de heer Francies Meunier, het kollegie en aen den volgenden koop. - Tweeden koop: een woonhuis met kourken genoemd HET KLEIN HUIS vasthangende aen het voorgaende, groot in bebouwd en onbebouwd grond vier aren negen en zeventig centiaren". Hij betaalt voor dit herengoed 21620 frank: 12800 frank voor het Groot Huis en 8820 frank voor het Klein Huis³⁰. Interessant detail bij deze transactie is het feit dat vrederechter Pieter Jan de Clippele "stroman" heeft gespeeld voor Guillaume; dit kan worden afgeleid uit de notariële akte van de openbare verkoping. Guillaume was lid van de op 2 september 1830 opgerichte (en 327 leden tellende) burgerwacht of *Garde Civique* (4de compagnie), maar hij behoorde niet tot de 157 ondertekenaars van een petitie in 1830 ten voordele van de Belgische afscheiding; was hij soms Orangist? Hij was kiesgerechtigd en van 1850 tot 1855 was hij lid van het *bureau de bienfaisance* of het weldadigheidsbureau. Op 30 april 1871 stierf Guillaume "uitgeleefd" zoals gecodeerd staat in het bevolkingsregister. Blijkens de aangifte van nalatenschap en blijkens andere bezittingen die evenwel niet in de aangifte voorkomen was hij een zeer welstellend man; ook sociaalvoelendheid maakte deel uit van hun leefwereld want zelfs na de dood van Albertina in 1880 bleef haar dienstmeid in de familie³¹, als hoorde ze er gewoon bij.

Guillaume van Trimpont maakte dus de geboorte van België mede. Op dat moment telde Geraardsbergen 7350 inwoners. Maar hoe zag België er toen uit? Karel van Isacker vertelt³²:

²⁹ RAR, MGA Geraardsbergen, kadastrale legger.

Kanunnik Van Crombrugge stichtte verschillende congregaties waaronder de Jozefieten. Hij was ook politicus en meer bepaald lid van het nationaal Congres in 1830. (Over deze figuur zie desgewenst: L.H. DE KORT c.j., *Constant Willem van Crombrugge, priester pedagoog, ordestichter*, Melle, 1965.)

³⁰ Dit zogezegd *Klein Huis* was niet een klein huis in de letterlijke betekenis van het woord, want zo een huisje kocht men voor zowat 1200 frank. Bovendien was het "*Klein Huis*" voorzien van een waterput wat precies een van de kenmerken was voor een meer dan gewone woning want er was toen nog geen waterleiding. Na alle waarschijnlijkheid was het in dit *Klein Huis* dat kannunik Van Crombrugge in 1818 een kantschool installeerde voor meisjes uit niet-begoede middens (i.v.m. deze school, zie A. DE PORTEMONT (P. CATTELAÏN), *Historisch onderzoek naar de stad Geraardsbergen*, boekdeel II, p.153).

³¹ Deze dienstmeid was Sabine Reygaert uit Sint-Jans-Hemelveerdegem (°1839).

³² K. VAN ISACKER, *Mijn land in de kering 1830-1980*, Antwerpen/Amsterdam, 1978.

Het "Groot huis" en het "Klein huis", met respectievelijk vier en twee vensters aan de voorgevel. Zo ziet de eigendom eruit sinds de verbouwing anno 1894.

“Een land als een tuin, zo zagen de buitenlanders het staatje dat onverwachts uit het Brussels oproer werd geboren. Hen trof de zindelijkheid en de eenvoud van het intens bebouwde. Geen spectaculaire natuur, gewoon een vlak en fris land dat langzaam opglooidde naar het zuiden en naar het oosten. Nog geen industrie in deze ruimte behalve te Gent, nog geen fabrieksschoorstenen en geen kanker van uitzwermende agglomeraties, geen lintbebouwing, geen overwoekering van wegen. Alleen maar kleine omwalde steden, volkomen ingebouwd in de landelijke omgeving en met elkaar verbonden door slingerbanen, weggeborgen onder de schaduw van de olmen en eiken. En dorpjes rondom een kerktoeren bijna verloren in de bosrijke omgeving. Dat een vlakke streek door haar ongeunsteldheid zo schoon kon zijn was een verrassing voor alle reizigers. (...) Met de ogen van de tijdgenoten moet men proberen dit land te zien. Het is de weerspiegeling van het gemoed der bevolking en laat daarom ontdekken wat het belangrijkste is bij de aanvang van deze geschiedenis: de harmonie tussen mens en omgeving. (...)”

En hoe was het gesteld met de levensomstandigheden, meer bepaald in de steden? Opnieuw Karel van Isacker:

“’s Avonds wanneer de stadspoorten dichtgingen was het beeld overal hetzelfde: verlaten duistere straten met een oliepitje ergens op een hoek.

De huizen werden verlicht met kaarsen en olielampen en vanaf de jaren zestig met petroleum.

Een waterput vond men alleen in de burgerwoningen. Het gewone volk stelde het met de “openbare pompe” (...). Zich wassen bleef een luxe. In grotere steden bestonden dure privé-badhuizen die ook voor “baden aan huis” zorgden: met paard en wagen kwamen ze de welgestelden een badkuip en een ton water afzetten. In de jaren vijftig begonnen de gemeentebesturen openbare zwembaden in te richten voor de volksklasse³³. (...)

Met zijn “water closets” naar Engels model stond Brussel aan de spits van de vooruitgang. Overal elders vond men in het beste geval in de huizen een bril boven een beerput. Heel wat burgers en bijna alle kleine lieden gebruikten een pot waarvan de inhoud ’s ochtends in rondrijdende stortkarren werd gegoten. De stank joeg de mensen uit de straten. Het leegmaken van de beerputten der rijken gebeurde door een privé-onderneming: de “mestpacht”.

Tot daar dit sfeerbeeld omstreeks 1830. Er was bovendien armoede en ellende voor wie niet aan de goede kant van de barrière stond. Het land was uitgeput door de opeenvolgende bezettingen: omstreeks het moment van de stichting van België was Vlaanderen (in zijn huidige configuratie) nagenoeg bankroet...

Het echtpaar Guillaume van Trimont x Albertina Premereur (Hanskens) kreeg drie kinderen van wie het jonste Maria Ghislina (°1832) op zesjarige leeftijd overleed. De oudste twee zijn August en Karel-Lodewijk (doorgaans Louis genoemd) die volgen onder 13.1 respectievelijk 13.2.

(Wordt voortgezet)

MARC VAN TRIMPONT

---

³³ In Geraardsbergen pas in 1887.